

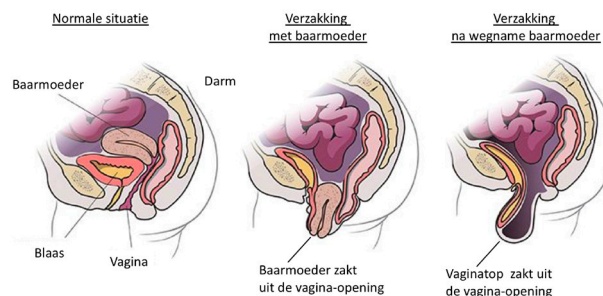
Het pessarium of de vaginale ring voor blaasverzakking

Uw arts heeft U voorgesteld om een pessarium te dragen om uw blaasverzakking tegen te gaan. Dit document is bedoeld om U hierover te informeren.

Verzakking van de vrouwelijke organen en de blaas of urogenitale prolaps

Een verzakking van de baarmoeder of vaginatop is een veel voorkomend probleem. De baarmoeder en vagina zijn normaal omringd door steunweefsel die deze structuren op hun plaats houden. Onder invloed van verschillende factoren kunnen deze steunweefsels verzwakt zijn. De leeftijd en genetische voorbeschiktheid voor zwakkere steunweefsels zijn zeker belangrijke factoren, maar ook voorgaande operaties in de buik, voorgaande zwangerschap en overgewicht zijn enkele voorbeelden van factoren die het probleem kunnen beïnvloeden. Op het moment dat de baarmoeder en vaginatop zakken komen andere weefsels mee naar beneden zoals de blaas en de endeldarm. Wanneer de baarmoeder verzakt is kan deze zakken in de vagina of zelfs gedeeltelijk uit de vagina komen. Als de baarmoeder tijdens een voorgaande operatie reeds verwijderd werd dan eindigt de vagina niet meer in de baarmoeder maar in een gesloten vaginatop. Deze vaginatop kan ook verzakken en te zien zijn als

een bolvormige structuur in de vagina. Verzakking van de baarmoeder en/of vaginatop is meestal niet gevaarlijk maar kan wel verschillende soorten vervelende klachten geven. Er kan het gevoel zijn van een 'bol' tussen de benen in de vagina. Deze bol kan zelfs hinderen bij sporten of door het schuren tegen de onderbroek bloedverlies geven. Een zeurend gevoel in de onderbuik of in de rug kan aanwezig zijn. De verzakking kan hinderlijk zijn bij seksuele betrekkingen of bij het maken van stoelgang. Indien de blaas mee verzakt is kunnen er ook plasproblemen aanwezig zijn.

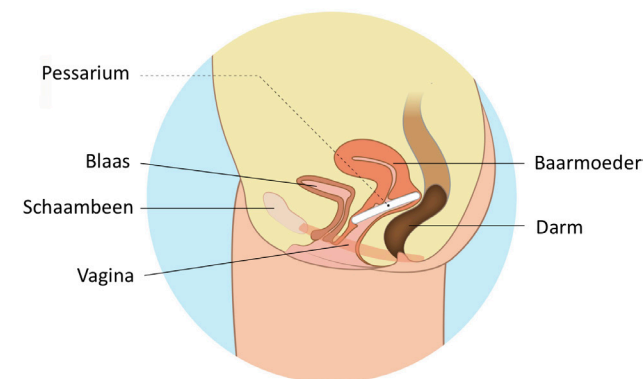

Bron foto: www.mnoncology.com

Het pessarium

Een pessarium is een kunststoffen hulpmiddel dat in de vagina gebracht wordt. Het ondersteunt de organen die verzakt zijn en die klachten veroorzaken. Bij de keuze van dergelijk pessarium zijn een aantal zaken van belang. Ondermeer of U nog seksueel actief bent en of U het pessarium zelf wilt kunnen verwijderen zijn bepalend. U zal

vaak enkele pessaria moeten passen vooraleer het juiste gevonden wordt. Het 'ideale' pessarium voor U zal uw prolapsklachten verbeteren, comfortabel aanvoelen, blijven zitten tijdens activiteiten, geen problemen geven tijdens plassen of stoelgang maken en de vagina niet irriteren.

De combinatie met hormonale therapie

In de menopauze zakt de hoeveelheid vrouwelijk hormoon in het bloed. De huid en de slijmvliezen van

de vagina gaan hierdoor brozer en dunner worden en minder vocht produceren. Dit kan klachten geven zoals jeuk, pijn bij het vrijen, infecties en een droogtegevoel. Een droge vagina zal meer irritatie geven wanneer er een pessarium ter plaatse zit vandaar dat er vaak hormonen aangeraden worden in combinatie met het pessarium om in de vagina te appliceren. Deze medicatie brengt U best 's avonds in en de medicatie werkt bijna uitsluitend lokaal in de vagina.

Plaatsen en herplaatsen van het pessarium

Sommige patiënten willen zelf dagelijks of wekelijks het pessarium verwijderen. Dit is niet noodzakelijk. Bij elk opvolgconsult zal uw arts het pessarium verwijderen en reinigen. Indien U toch zelf het pessarium wilt verwijderen en herplaatsen, dan zullen de verpleegkundige of de arts u leren hoe u dit het beste doet:

Stappenplan plaatsen van het pessarium:

- Was uw handen met water en zeep vóór en na het verwijderen of plaatsen van het pessarium. Het is niet noodzakelijk om de handen te ontsmetten of om handschoenen te dragen.
- U gaat op het bed gaan liggen. Ondersteun uw hoofd en schouders met kussens, trek uw knieën op en spreid uw benen. Leg een handdoek op het bed als u voor deze houding kiest.
- Plooi het pessarium dubbel of knijp het samen.

- Breng glijmiddel op waterbasis aan op het deel van het pessarium dat u het eerst inbrengt. Zorg ervoor dat er geen glijmiddel op uw handen terecht komt, zodat u de grip op het pessarium niet verliest.
- Spreid met uw andere hand de schaamlippen.
- Breng het pessarium nog steeds dubbelgevouwen in. Laat het pas los als u niet meer verder kan duwen.
- Duw het pessarium vervolgens met uw wijsvinger op zijn plaats. De voorkant van het pessarium moet een beetje achter het schaambeentje zitten. U weet dat het pessarium op zijn plaats zit als u er geen last van heeft (u voelt het nauwelijks zitten en denkt er niet aan) en als de klachten als gevolg van de prolaps verbeteren of verdwijnen.

Stappenplan het pessarium verwijderen en reinigen

- Was uw handen met water en zeep vóór en na het verwijderen of plaatsen van het pessarium. Het is niet noodzakelijk om de handen te ontsmetten of om handschoenen te dragen.
- U gaat op het bed gaan liggen. Ondersteun uw hoofd en schouders met kussens, trek uw knieën op en spreid uw benen. Leg een handdoek op het bed als u voor deze houding kiest.
- Spreid uw schaamlippen en breng uw wijsvinger in de vagina.

Haak uw wijsvinger achter het pessarium en trek het zacht en langzaam uit de vagina. Vouw het pessarium een beetje als dat kan: dat maakt het verwijderen nog eenvoudiger. Als het verwijderen moeilijk gaat, kan u licht persen, zoals bij het maken van stoelgang.

TIPS:

- Verloopt het plaatsen of verwijderen moeilijk, blijf dan rustig. Probeer u te ontspannen en probeer het een kwartier later nog een keer, eventueel in een andere houding.
- Lukt het echt niet, maak dan een afspraak met de arts of verpleegkundige. Een pessarium moet nooit dringend verwijderd worden, dus het mag gerust enkele dagen tot zelfs weken langer blijven zitten dan voorzien.

Hygiëne bij patiënten met een pessarium

- Veel patiënten met een pessarium hebben meer vaginale afscheiding (witverlies) dan normaal. Indien het uitzicht van dit witverlies en de geur normaal zijn dan is dit geen probleem en hoeft dit ook geen overdreven vaginale hygiëne. U gebruikt bij het intieme toilet best enkel water. Te veel zepen zullen irritatie veroorzaken.
- Spoel het pessarium met water onder de kraan. U mag het eventueel ook wassen met zeep en

daarna grondig naspoelen en afdrogen met een schone doek. Het is belangrijk dat er geen zeepresten in uw vagina terechtkomen.

- Afhankelijk van de vorm mag u het pessarium al dan niet in houden tijdens seksuele betrekkingen. U en uw partner kiezen zelf om dat al dan niet te doen.
- U kiest zelf of u het pessarium laat zitten tijdens uw menstruatie (of maandstonden). Bij sommige pessaria kan u zelfs een tampon gebruiken. Bij andere is enkel maand- verband bruikbaar.

Ongewenste nevenwerkingen met een pessarium

- Sommige patiënten ondervinden vaginaal bloedverlies buiten de menstruatie om. In dit geval neemt U best contact op met uw uroloog om het pessarium te laten verwijderen en na te kijken waar het bloed vandaan komt.
- Sommige patiënten ondervinden een drukkend gevoel thv de onderbuik of de vagina. Soms

kan dit te maken hebben met een pessarium dat uit zijn goede positie geschoven is. Indien U het pessarium terug goed plaatst en de pijn gaat over hoeft er niets te gebeuren. Indien de pijn blijft aanhouden neemt U het pessarium best uit de vagina. Maak het pessarium schoon en maak een afspraak met uw uroloog. Hij zal nakijken waar de pijn vandaan komt. Soms zal een andere maat nodig zijn.

- De meeste vrouwen die een pessarium dragen hebben toegenomen vaginale afscheiding. Indien dit vloeibaar en doorzichtig is of witachtig of bij indrogen in de onderbroek wat gelig is er geen probleem. De geur is vaak licht zuur tot reukloos. Bij het zien van brokkelige of groen-gelige of sterk geurende afscheiding al dan niet in combinatie met roodheid, pijn of een branderig gevoel neemt U best contact op met een arts. Een bacteriële infectie van de vagina is dan niet uitgesloten.
- Plasproblemen of problemen bij het maken van stoelgang kunnen zich voordoen.
- Ook een toename van urine incontinentie is mogelijk. Neem contact op met uw uroloog om

dit verder te bespreken.

Kostprijs

De kostprijzen van pessaria variëren. Een pessarium uit medische silicone kost ongeveer 45 euro. Een pessarium uit PVC is goedkoper en kost ongeveer 30 euro. Terugbetaling is niet voorzien. Wanneer u een pessarium meeneemt naar huis, blijft dat van u. Soms zijn meerdere pasbeurten nodig en moet u verschillende pessaria kopen voor u een geschikt model gevonden hebt. Een goed passend pessarium kan u enkele jaren gebruiken.

Opvolging bij de uroloog

Zelfs indien U geen bijwerkingen hebt laat U zich best toch 3 à 4 x per jaar door de uroloog onderzoeken. In het begin na plaatsing van de vaginale ring zal U reeds sneller terug moeten komen om te zien of alles goed gaat. De arts zal ook telkens het pessarium verwijderen voor controle en het vervolgens opnieuw inbrengen.

Contact

Indien u nog vragen hebt kan u steeds contact opnemen met onze urologische verpleegkundigen of onze artsen. Wij kunnen u niet altijd meteen te woord staan wanneer wij andere patiënten helpen met een consultatie of een operatie. Voor sommige zaken te bespreken passeert u ook beter op de consultatie urologie op afspraak. Voor echt dringende zaken contacteert u onze dienst spoedgevallen die ons zullen verwittigen van uw probleem.

Campus Knokke-Heist Kalvekeetdijk 260, 8300 Knokke-Heist
Algemeen: +32 (0)50 535 000

Campus Blankenberge Dr. F. Verhaeghestraat 1, 8370 Blankenberge
Algemeen: +32 (0)50 534 000

Campus Maldegem Brugse Steenweg 183E, 9900 Maldegem
Algemeen: +32 (0)50 533 000